

A NÉP BARÁTJA

(Röpir.)

BÁTHORY SÁNDORTÓL.

Kedves Polgártársaim!

Az országgyűlés megnyitása és a törvényhozótest első ülése e folyó hónap hatodik napján történt.

A magyar nemzet, mely „megfogyva bár, de törve nem” él e hazán, ismét visszafoglalja ősi, sok százados jogát s törvényeinek alapján vévén támaszpontot a jelenben, gondoskodik alkotmányának jövőre való biztosítékairól.

A megnyitási ünnepély a királyi palota diszteremében Budán ment véghez, mely ünnepélyre a főuri kör (felső ház) majd minden tagja, a képviselők közül azonban csekély számmal jelentek meg, azon feltételeikben hivek maradván, hogy csak a Pesten tartandó országgyűlésen vesznek részt. —

Apponyi György gróf, mint ez alkalomra kinevezett királyi biztos a terem mennyezete előtt foglalt helyet. (Sokaknak szemükbe tűnt, hogy a mennyezeten nem volt az ország czimere.) A királyi biztos az ország tárnokmesterét ifjabb Májláth György ő nagyméltóságát kérte fel a kir. biztossá kinevező levél felolvasására; mely megtörténvén, a királyi biztos ő nagyméltósága beszédet tartott az ország rendeihez, melyben a többi közt azt is kifejezé, hogy ő Felsége mélyen érzi, miszerint a lefolyt viszontagságos idők emlékei, — ha szeretett Magyarországon aggasztják a kedélyeket, — egyszersmind ő Felsége atyai keblén is fájdalmas se-

beket ejtettek és tudja, hogy kölcsönös jogtisztelet és viszonyos érdekek méltánylata létesíthetik az egyetértést, bizodalmat, őszinte békülést; azonkívül csak ezek hozhatják meg ama fájdalmakra az enyhületet és egyszersmind tehetik le alapját a jobb és megnyugtatóbb jövőnek.

Elmondá aztán az országbiró, hogy ő Felsége azért hozza össze a törvényhozó testet, hogy vele az ország alkotmányos állapotainak visszaállítása, biztosítása iránt tanácskozhassék; tette ezt különösen azért, hogy miután felséges nagybátyja V-dik Ferdinándnak a trónról történt lelépte és fenséges edes atyjának cs. k. főherczeg Ferencz Károlynak az uralkodáshoz való jogáról történt lemondásáról az összes birodalom — és így Magyarország és az ahhoz kapcsolt részek feletti uralkodás is felséges urunkra szállott, melyről szóló dokumentum az ország rendei és képviselőivel közöltetik, — ezen ország első nagy királyának (Sz. István) koronájával ősi szertartások szerint magát felavassa és hogy ezt megelőzőleg királyi hitlevele kiadásával, isten és világ előtt mondandó esküfogadással, szeretett Magyarország és a hozzákapcsolt részeknek királyi kötelezettsége hű teljesítését, magának pedig a magyarnemzet hű ragaszkodását örök időkre biztosítsa.

Végül azzal fejezte be az országbiró ő nagyméltósága ezen szónoklatát, hogy az országgyűlési tanácskozások azonnal szabad kir. Pest városba tétvén át, ott folytattassanak. Ezzel berekesztvén a megnyitási ünnepély, mely után ugyanazon napon 1 órakor a felső ház első ülésre gyűlt Pesten össze,

f*

egy e célra elrendezett nagy tanácsterembe. Itt az elnöki széket a becsületben öszült, hazafiúi buzgal-
máról ismeretes gróf Eszterházy Mihály fog-
lalta el s lelkes beszéddel nyitá meg a gyűlést — s
szónoklatát azzal végezte, hogy azon írtózatot
mártíromságot szenvedett dicső férfiak-
nak (akik közül volt gr. Batthyányi Lajos)
emléke és vértanui halála legyen utmu-
tató és ösztönző a hazafiúi kötelesség
teljesítésére; áldást mondván dicső em-
lékükre s békét kívánván hamvaiknak.
Képzeltetik kedves polgártársaim, e beszéd milyen
mély hatást idézett elő. — Ezután az ország her-
cege primása előmutatá a felsőháznak V-dik
Ferdinánd király és Ferencz Károly főhercegnek
Olmüczben 1848. decz. 2-kán kelt lemondó-
levelük hitelesített magyar fordítását s kezdé egyik
ideiglenes jegyző által olvastatni; — de azt báró
Wenkheim Béla azon észrevétellel szakasztá
félbe, „hogy e fontos okiratot a tábla, törvényszerű
megalakulása előtt tudomásul nem veheti s így kéri
a felső táblát, hogy a szabályok értelmében az elnö-
köket kinevező iratot olvastassa fel s a jegyzők és
az igazoló bizottmány megválasztásához fogjon.
Minthogy pedig az 1848-diki törvények értelmében
a tábla tagjaiból az elnök és alelnök a király
által nevezethetők ki: ennél fogva ő Felsége, elnökké
gr. Apponyi György országbíró, alelnökké, ifj.
Májláth György tárnokmestert nevezte ki, mit a
felsőház üdvözlettel fogadott. Országbíró ő nagy-
méltósága pedig az elnöki széket elfoglalván, üdvözlé
a felsőházat és ígérte, hogy részéről „mindent
el fog követni, ami csak kötelessége teljesítésére
elébe szabva van s azon célnak elérésére, mely a
hazában minden szívet elfoglal.“ Ezután még sok je-
les férfiú kedves hazáknak emelt szót, akik közt meg-
említjük gr. Zichy Károly ő méltósága hazafias
érelmü beszédét, amelyben a többi közt országbíró
ő nagyméltóságát hozzáintézett szavaiban arra kéri,
„hogy a magyar miniszterium elmaradt ellenjegyzé-
sét hathatós közbenjárása által ő Felségétől kieszkö-
zölni és egyáltalában a jövődöbeli minden kineve-
zésnél a magyar miniszterek aláírását megnyerni
iparkodjék; szóval, hogy a magyar miniszteriumnak
minélelőbbi visszahelyeztetését hazánk javára kieszkö-
zölni méltóztassék.“ (A nemes gróf e beszéde he-
lyesléssel fogadtatott.)

A képviselők pedig első ülésre délutáni 4

órákor gyűltek össze a muzeum díszteremében. El-
nök az ősz Palóczy László, Miskolcz választott
követe lön, ki az ország képviselőit megható sza-
vakkal üdvözölte s fölhevítte őket, hogy „fogjanak tús-
tint munkáikhoz, mert temérdekek azok és fáradal-
masok, de pályadíja terhes munkáiknak a jelenkor
halála s az utókor áldása! Az Ég — folytatá a dicső
elnök, — a hazánk igaz ügyét védő Ég — boldog
eredményekkel koronázza meg hű törekvéseiteket s
pályátok futása közben, férfiúi kebleitekbe új meg új
lelket és munkagyőző erőt fuvaló állandó jelszavatok
ez legyen: **Éljen az imádott haza!!!**“ (Hogy meny-
dörgő éljenzés rekeszté be az elnök gyönyörű be-
szédét: ezt talán mondanom sem kell kedves polgár-
társaimnak.)

Nyári Pál a képviselőház teljes megalakítását
hozta először is indítványba, melyet általánosan he-
lyeslettek, a ház szabályai felolvastattak s a képvi-
selők megbízó levelüket az elnöknek átadták,
felkérve az elnökség, hogy az eddig megválasz-
tott képviselők névsorozatát kinyomatván ossza ki,
hogy az igazoló bizottmányok megalakulhas-
sanak. Ezzel az országgyűlés első első napja befe-
jeztetett.

A képviselő ház második ülése pedig folyó ap-
rilhó 9-kén tartatott. Ezt megelőzőleg Kubinyi Fe-
rencz indítványára a ház jegyzőkönyvileg fejezte
ki kegyeletét a legnagyobb magyar gróf
Széchenyi István emléke iránt s örzi meg a
gyászünnepegy emléket. Azután azon tisztelt honfiak
nevei olvastatának fel, kik igazoló levelüket bemu-
tatták. Felolvasás közben több képviselőt éljeneztek
meg, leginkább pedig gróf Teleki Lászlót és
Deák Ferenczet, kik bölcsességük és hazafiúi
táptoríthatlan érelmüknél fogva is hivatva vannak,
hogy országgyűlésünknek irányadói legyenek. (Él-
jenek édes hazáknak boldogságára!) Végre meg-
alakított a kilencz igazoló bizottmány név-
sora — sorshuzás utján. Minden bizottmány 33 tag-
ból fog állani. E bizottmányok teendőiről s megkez-
dett munkálatairól később szólni fogunk kedves pol-
gártársaim; a második gyűlés pedig csak ily rövid
levén, ezuttal én sem írhatok felőle hosszasan.
Most pedig mondjuk el:

Hát a külföldön mi ujság?

Nagy dolgoknak, nagy eseményeknek nézhe-
tünk mindennap elébe. Vették-e észre olykor ked-

ves atyámfiai, midőn nyárközépen egyszerre csak felzudul a szél s aztán hirtelen elcsöndesedik a természet, hogy egész erejével, viharban törjön elő? Ilyen szélcsend áll most kedves polgártársaim, Európában. Hol fog a zivatar felzugni: még egész bizonyossággal nem tudjuk; de hogy az kitörőben van, valószínűbb mint nem. A posta minden nap újabb-újabb rémes hirt hoz a világ különböző részeiből s ha azokat megolvassuk, minden sora azt mondja: harcz és háboru. Uglátszik Turin, a Viktor Emánuel székelőhelye az, hol a harczy tervet most leginkább kovácsolják. A mult hónap 27-kéről írják hogy Kossuth is megérkezett már Turinba, két segédével, hol egy nagyszerű tanácskozássra gyűlnek össze közelebb. Mit fognak ott határozni: az még a jövődö titkába rejlik. Klapka és Türr tábornokok, mihelyt Kossuth megérkezett, azonnal tisztelgettek nála. — Közelebb Benedek ő exellentiaja, ausztria legfőbb hadvezére Veronában hadserege tiszteinek szónokolván, a bizonytalan jövőt fenyegetőnek festé s úgy nyilatkozott, hogy aki nem érzi magát elég erősnek és vitéznek egy bekövetkezhető harczra, illetőleg az állam ügyének védelmére, az csak hányja le magáról az uniformist jóelőre s távozzék a hadseregből. — A dalmát partok felől a Garibaldi hadának betörését rebesgetik. Azonban itten nagy a vigyázat s hogy olyasmi ne történhesék hevenyében, jól meg van rakva a dalmát partvidék katonasággal, melynek az a teendője, hogy a kiszállást a lehetőségig akadályozza. E kiszállás elintézésével a lapok szerint Türr tábornok volna megbízva; Cialdini (olasz tábornagy) a Mincio folyam vonalán helyezi el táborát; Lamarmora tábornok pedig a Po vizénél fog hadtestével elhelyezkedni. Az olaszok általában roppant előkészületeket tesznek a közelgető óriási harczra. — Franciaországból is erős hadi készülletekről hallani. Toulonban roppant készület foly, a lioni hadsereget is erősítetteti Napoleon a francziák császára. Párisban még a husvét ünnepeken is dolgoztak a fegyvergyárakban. Hogy mire való lesz mind e nagy előkészület, még csak gyanítani, de tudni nem lehet mert „Napoleon sohasem oda üt ahová néz!” Még a feleségével sem közli előre hogy mit akar hát ő voltaképen. De azért a Nép barátja igyekezik azt kitudni mielőbb s kedves olvasóival tudatni.

Az angol ujságok nagy jelentőséget magyaráznak azon körülményből, hogy Garibaldi Kapre-

rából épen a nap utazott el, amidőn az országgyűlés Pesten megnyitott. Nápolyban pedig összeesküvést fedeztek fel Viktor Emánuel olasz király ellen; sok nápolyi tisztet és papot, — kik az összeesküvésben részt vettek — tevének a hüvösre.

Varsóban e folyó hónap 9-kén ismét lázongottak a lakosok s miután a népcsoportosulás többszöri felhívásra sem oszlott szét, a sorkatonaság középuskázott a tömegnek s 60 ember halt és sebesült meg. Így lehetett a csendet helyreállítani.

Most pedig kedves polgártársaim béke velünk!

Klapka induló,

Thaly Kálmántól.

„Föl, jó vitézek, föl csatára!

A szent szabadság oltalmára.

Edes hazánkért hősi vérünk

Ontjuk, hullatjuk nagybáttran, míg élünk.

Föl! föl! Látjátok lobogómat?

Indulj! Utánam robogó had!

Zeng, dörg az ágyu, csattog a kard:

Ez lelkesíti csatában a magyart!

Látod már is mint rémul

Ellenségünk nagy serge?

Támadásunk tüzetől

Futni készül reszketve...

Győzelemre honvédek!

Diadalra huszárok!

Táborát most üzzétek,

Gyáva népét vágjátok!

— Néze Árpád az égből,

Könycsepp hulla szeméből

S a földre lekiáltott:

Büszke vagyok reátok!!

Palóczy László

életrajza.

A jelenleg megnyílt országgyűlésen levő képviselőink elnöke (korelnök) a derék Palóczy Lászlónak életrajzával ismertetem meg kedves polgártársaimat; mert illő, hogy tudjuk követeink illetőleg országgyűlésünknek ki és milyen vezére van.

Ez érdemekben megöszült férfitü született Miskolczon 1780-dik év októberhó 14-kén s az ottani ref. iskolában végezte tanulmányait. A megye

hivatalába állván, fokankint haladt előre az alispán-ságig. Szép előmenetelét sem vagyon sem nagyszármazás által nyerte, hanem jeles tulajdona, érdemeivel.

Ugyanis az 1832-dik évtől kezdve 1848-dik évig minden országgyűlésre képviselőül választatván meg: ő volt — a régmúlt időt kivéve ki a magyarnak magyar törvényeket szerkesztett. (Leginkább papi befolyás miatt, ezelőtt deáknyelven készítették törvényeink.)

Az 1848-dik évben a pesti nemzeti gyűlésnek tagja és a kegyelmi szék lelkes elnöke volt. Az 1849-dik évben országgyűlési képviselők korelnöke lévén, itt Debreczenben is lakott. Kedves hazánk iránt táplált legszebb és legszentebb reményeink meghiusultakor ő is, mint annyi derék, vizsgálati fogságba esett, honnan azonban leginkább aggkorát tekintve, megkegyelmezést nyervén, nemsok idő múlva kibocsátott.

Azóta szülőföldén töltötte napjait s csak a közelebbi protestans kérdésben szólalt meg.

Forró honszeretet és igazságosság szívének mindenik dobbanása, lelkének minden gondolaja.

Most ismét — mint Miskolcz város követe — az országképviselői élén áll a 78 éves, érdemekben megöszült férfiú; nem hervadt el érdemkoszorúja, mit a haza szebb multjából érdemeiért kapott. Ott van ő s arcza kigyul s szíve oly melegen ver valahányszor mondja:

„Éljen az imádott haza!” . . .

Az isten adjon sok ily derék hazafit, őt s akik hozzája hasonlók sokáig tartsa meg!

Mulattató.

Kérdezte a vizsgálóbíró a cigánytól hogy hány esztendő? — melyre ily feleletet nyert:

— Nem emlékszem reá tekintetes uram, — mert még akkor nagyon kicsiny voltam amikor születtem.

Rövid az a kend gubája atyafi, mondá egyik ember a másiknak:

Nőhet addig — míg ujat veszek — felelt reá az.

Halálmadár. Több vidéken a hagyatéktár-

gyaló bírót, halálbírónak nevezte el a nép. Történt hogy egy szegény ember bepanaszolta a halálbíró, hogy tőle a hagyaték elintézéséért ennyit meg ennyit yett. Mikor aztán későbbben szembe állították az embert a panaszlott bíróval hamarjában nem jutott eszébe a halálbíró név, hanem újját reá irányozván mondá:

Ez az ur volta halálmadár, ez vette el az én pénzemet!

Találós kérdések.

Kérdés. Melyik tő az amelyiket nem használnak akasztani?

Felelet. A szeretet!

Kérdés. Melyik tőba halhat bele a prédáló leghamarább?

Felelet. A váltóba.

Legújabb
hírek.

— Középszolnok megyében Tasnádon, Kossuth Lajost, Pulszkyt, Klapkát, Túrtr és hazánk több nevezetességét, diszpolgári czímmel tisztelik meg.

Klapkát nemrég Szabolcsmegye bogdányi kerülete országgyűlési követéül választá.

— Debreczenben és környékén néhány magyarfaló bujtogató ellenségünk, hogy a nemzetiségek ellen minket fellázítson, — azon hirt terjeszti, mintha a kuttak és a koresmai italok a zsidók által meg volnának mérgezve. Ha valaha, most van leginkább összetartásra szükségünk, kedves polgártársaim; annál fogva ha ilyen gaz bujtogatóra akadnak, csak csipjék nyakon ökigyelmét s kísérjék a város vagy megye tisztviselőihez, kik aztán majd gondoskodnak, hogy az aféle bitangoknak ne legyen alkalmuk a becsületes magyar népnek nyugalmát gyalázatos koholmányaikkal zavarni.

— Kmeti honvéd tábornok, mint e hónap 6-ról írják, Londonba érkezett. Ugy látszik a nagy robajjal közelgő világháboruból e vitéz férfiú sem akar ki maradni.

— A háboru közelgését onnan is nagyon gyanítják, mert Napoleon világverő nagybátyjának I. Napoleon hamvainak Párizsba viteléről mentül rövidebb napok alatt gondoskodik, ámbár annak elhozatala napja május 5-dikére lett volna kitűzve.

Ára 6 kr. o. é.

Debreczen 1861. Nyomatott a város könyvnyomdájában.